

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoEk/12/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115225857
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8115225857.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., vedenej u súdneho exekútora: JUDr. Ladislav Jakubec, Exekútorový úrad so sídlom v Bratislave, Zámocká 30, 811 01, nástupca súdneho exekútora E. F., v konaní o udelenie poverenia, o odvolaní oprávneného voči uzneseniu č. k. 86Er/554/2015-34 zo dňa 22.5.2025, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) napadnutým uznesením návrh súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie EX 42577/15 zo dňa 23.9.2015 zamietá.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 39 ods. 4, § 44 ods. 2, 3, § 57ods. 1 písm. m), § 243f ods. 1, 3, 5, 6, § 243h ods. 1, § 243i až 243k zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, § 73 ods. 3, 4 zákona č. 335/2017 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, § 40 písm. a) a b), § 45 ods. 1 až 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy), čl. 6 ods. 1, čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1, 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

3. Vychádzal zo zistenia, že oprávnený navrhoval vykonať exekúciu na istinu 870,- eur s príslušenstvom, z dôvodu, že povinný uhradil doposiaľ sumu 294,- eur, ktorá bola použitá na čiastočnú úhradu sumy 1.164,- eur. Dňa 13.10.2015 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie EX 42577/15 zo dňa 23.9.2015, a to na podklade exekučného titulu rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 00069/15 zo dňa 10.4.2015 vydaného Stálym rozhodcovským súdom (ďalej len „rozhodcovský súd“) zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s.. Dňa 17.7.2018 súd vyzval povinného, aby v lehote 10 dní oznámil účel, za akým mu boli poskytnuté finančné prostriedky zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2013.

4. Dňa 27.7.2018 doručila povinná súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že predmetný úver si zobrala na úhradu nedoplatkov za byt a nedoplatku za poisťné v zdravotnej poisťovni. Jej finančná situácia je zlá z dôvodu, že nemá žiadny trvalý pracovný pomer a jej dlhy stále narastajú. Žiadala, aby súd právny vzťah medzi účastníkmi posúdil ako spotrebiteľský a prihliadol na neprijateľné zmluvné podmienky.

5. Z predloženej Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2013 plynie, že povinnému bol oprávneným poskytnutý úver vo výške 500,- eur a povinný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady vo výške 484,- eur, t. j. spolu 984,- eur, a to v 12 mesačných splátkach po 82,- eur. Nad podpismi na Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2013 sa nachádza vyhlásenie povinného ako dlžníka o tom, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom zmluvy o úvere, ako aj obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy vrátane všeobecných podmienok (na zadnej strane tejto zmluvy) a vyhlasuje, že je plne spôsobilý na všetky právne úkony a že uvedené osobné údaje zodpovedajú skutočnosti. V zmluve je uvedené aj prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú určené na výkon podnikania. Prílohou návrhu na vykonanie exekúcie boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, zmenka zo dňa 18.12.2013 a následne na základe doplnenia návrhu aj Rozhodcovská zmluva zo dňa 18.12.2013.

6. Oprávnený a povinný zabezpečili svoj záväzkový vzťah (zmluvu o úvere) neúplnou zmenkou (blankozmenka) vystavenou dňa 18.12.2013, kde povinný vystupuje ako vystaviteľ a oprávnený ako remitent. Povinný si svoju povinnosť vyplývajúcu zo záväzkového vzťahu riadne nesplnil, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný vcelku dňa 1.7.2014, preto oprávnený vyplnil dňa 18.12.2014 zmenu povinného v zmysle Dohody o vyplnení zmenky na sumu 1.164,- eur s dátumom začiatku úročenia dňa 1.7.2014 a táto bola povinnému predložená na zaplatenie dňa 23.12.2014. Povinný svoj dlh však napriek výzve neuhradil riadne, preto rozsudkom sp. zn. SR 00069/15 zo dňa 10.4.2015 vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.6.2015 a vykonateľnosť dňa 18.6.2015, bol povinný zaviazaný zaplatiť oprávnenému istinu vo výške 1.164,- eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.164,- eur od 1.7.2014 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.164,- eur od 23.12.2014 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 321,12 eur, to všetko v mesačných splátkach vo výške 120,- eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet oprávneného, s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

7. Z rozhodcovskej zmluvy zo dňa 18.12.2013 plynie, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2013, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu, ako sú napríklad ručiteľské vyhlásenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, dohoda o zmluvnej pokute, záložná zmluva na hnutelné a nehnuteľné veci, dohoda o vyplnení zmienek, zmenka, dohoda o uznaní dlhu, zmluva o zabezpečovacom postúpení pohľadávky, a spory, ktoré vzniknú z uplatnenia práv z týchto vzťahov, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, pričom účastník rozhodcovského konania môže do 15 kalendárnych dní od doručenia rozhodcovského rozsudku podať Stálemu rozhodcovskému súdu žiadosť o preskúmanie rozhodcovského rozsudku; rozhodcovský rozsudok preskúma iný rozhodca ustanovený podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/63 Zb. Občiansky súdny poriadok).

8. Podľa názoru súdu prvej inštancie, v danej veci ide o spotrebiteľský vzťah, aj keď v zmluve o úvere sa uvádza, že peňažné prostriedky boli povinnej poskytnuté na výkon podnikania. Tento účel totiž nebol v konaní preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť vyznačenie na formulárovej zmluve, že finančné prostriedky sa použijú na výkon podnikania, pričom v zmluve absentujú údaje o povolaní dlžníka a aká súvislosť je medzi poskytnutým úverom v sume 500,- eur a jeho podnikaním. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva uzatvorená na pripravenom formulári, ktorý predkladá oprávnený dlžníkom po ručnom vyplnení údajov o osobe dlžníka a výške sumy úveru a dátumu vyplnenia tlačiva, nebola individuálne dojednaná, jej obsah povinná nemala možnosť ovplyvniť, resp. niektoré zmluvné dojednania vylúčiť.

9. Zo znenia zmluvy a jej grafickej úpravy je zrejmé, že predmetná zmluva o úvere je uzatvorená na vopred predtlačenom formulári, ktorý používa oprávnený ako veriteľ pri svojej podnikateľskej činnosti

opakovane, návrh zmluvy bol teda vytvorený veriteľom a dlžník k nemu len pristúpil. Platí teda všeobecne platný princíp, podľa ktorého ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil.

10. Pre spotrebiteľské zmluvy je všeobecne charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky reálne ovplyvniť (ide spravidla o tzv. „formulárové zmluvy“), čo je zrejmé aj v danej veci. Základný právny vzťah medzi majiteľom zmenky a povinným má teda jednoznačne spotrebiteľskú povahu, a teda zmenka slúžila ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu.

11. Predmetom tohto exekučného konania je vymáhanie nároku zo zmenky, preto súd bol povinný posudzovať exekučný titul podľa ustanovenia § 39 ods. 4 a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Zmenka predložená oprávneným bola vyplnená na základe Dohody o vyplnení zmeniek. Vzniku zmenkového vzťahu medzi oprávneným a povinným tak predchádzalo uzatvorenie tzv. zmenkovej zmluvy, t. j. Dohody o vyplnení zmeniek, ktorá je súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej aj ako „VPPÚ“). Dohoda o vyplnení zmeniek je uvedená v článku 12. VPPÚ a je súčasťou dlhého textu, ktorý je vyhotovený drobným a nahusteným písmom. Ide o pomerne dlhý text obsahujúci množstvo odbornej právnej terminológie. Povinný ako spotrebiteľ má tak objektívne iba veľmi nejasnú predstavu o obsahu zmluvných podmienok, a to nielen vzhľadom na drobné a nahustené písmo, akým sú napísané, ale aj pre komplikovanú slovnú formuláciu a množstvo zmluvných dojednaní, ktorých obsah povinný ako spotrebiteľ nie je ani schopný v krátkom čase pochopiť a zvážiť. Súd má za to, že bežný spotrebiteľ ani nevie vyhodnotiť riziko, ktoré pre neho znamená podpísanie takejto Dohody o vyplnení zmeniek, ktorá je súčasťou VPPÚ. resp. blankozmenky, a to, ako tým uľahčí vymožitelnosť pohľadávky veriteľa.

12. Dohoda o vyplňovanom práve zmenky bola uvedená vo VPPÚ, teda formulári, ktorý spracoval oprávnený a povinný nemal možnosť ju ovplyvniť. Nepochybné teda táto podmienka nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa práve pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom. Uvedená zmluvná podmienka je teda neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 OZ. Ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/161/2007 zo dňa 6.5.2008. Najvyšší súd v danom prípade mal za to, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprímerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku

13. Podľa názoru súdu nie je možné uzavrieť dohodu o vyplnení zmenky odkazom na všeobecné obchodné podmienky, ktoré by mali byť súčasťou úverovej zmluvy. Ak je aj dané v úverovej zmluve prehlásenie, že dolu podpísaný dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať, tak takéto prehlásenie dlžníka neznamena uzavretie dohody o vyplnení zmenky už vzhľadom na znenie § 53 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažuje také, z ktorých mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa súdu, dohoda o vyplnení zmenky uvedená vo VPPÚ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je v rozpore s dobrými mravmi a je absolútne neplatnou. Potom je absolútne neplatná aj samotná zmenka, z ktorej si oprávnený uplatňuje svoju pohľadávku. Bez platnej dohody o vyplňovacom práve nemôže byť platne vyplnená zmenka (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4Obo/161/2001).

15. Naviac súd poukazuje, že Rozhodcovská zmluva medzi oprávneným a povinným zo dňa 18.12.2013 je uzatvorená v rovnaký deň ako oprávnený s povinným uzavrel Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č.

XXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2013. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá rovnako ako zmluva o úvere vo formulárovej podobe, ktorú predkladal oprávnený povinnému, nebola individuálne dojednaná, keď jej obsah povinný nemohol ovplyvniť, dopĺňali sa iba údaje povinného, číslo a dátum uzatvorenia zmluvy o úvere, dátum uzavretia rozhodcovskej zmluvy, meno a podpis mandátára a podpis povinného. Všetky ostatné údaje, vrátane určenia rozhodcovského súdu, sú vo formulárovej zmluve vopred predtlačené. Tiež je zrejmé, že povinný si osobitne podmienky zmluvy nevyjednal, a teda nemal možnosť ovplyvniť znenie rozhodcovskej zmluvy a doložky v nej zakotvenej. Mohol len zmluvu jednoducho úverovú a aj rozhodcovskú ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Veriteľ potom mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobu. Vzhľadom k tomu súd považuje rozhodcovskú doložku za neprijateľnú, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody a citovanú zákonnú úpravu súd žiadosť o udelenie poverenia súdneho exekútora v zmysle § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku zamietol a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

17. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený a poukazuje v ňom najmä na skutočnosť, že s povinným uzatvoril úver na účely podnikania keďže povinný v zmluve o úvere uviedol aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytnuté peňažné prostriedky budú poskytnuté na tento účel. Podľa zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon povolania alebo podnikania. Má zato, že dôležitý je na aký účel bol úver poskytnutý a nie na aký účel povinný poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Je však nepochybné, že rozhodcovská zmluva v tomto prípade je tzv. nevýhradnou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Na podporu svojich tvrdení poukazuje na rozsudok Okresného súdu Rimavská sobota sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.9.2015, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo dňa 16.3.2014, rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.11.2017 sp. zn. 2Er/1464/2015 zo dňa 13.11.2017 a rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 6C/176/2014-75, ktoré vo svojom odvolaní cituje. Oprávnený má zato, že v prípade, ak obe strany rozhodcovskú doložku podpísali svojim podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasná a určite formulovaná aj v uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. V prípade predmetnej zmluvy sa podľa oprávneného jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinným.

18. Oprávnený si navyše dovoľuje konštatovať, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (avšak oprávnený popiera, že by sa v danom prípade jednalo o spotrebiteľa a o spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch) vyplýva jednoznačne z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. r) pôvodného Zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov), ako aj aktuálne účinného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. v) Zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (zákon č. 129/2010 Z. z. v znení zákona č. 394/2011 Z. z.), ktoré jednoznačne umožňujú mimosúdne riešenie sporov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

19. Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Následne preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu). V prípade, že rozhodcovskú zmluvu žiadateľ neuzavrie, eventuálny spor zo zmluvy o úvere sa bude riešiť súdnou cestou. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany dlžníka došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu,

t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve veriteľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská zmluva) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská zmluva výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva.

20. Povinná sa k odvolaniu oprávneného písomne nevyjadrila.

21. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

22. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

23. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

24. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu odvolacieho konania nebolo oprávneným preukázané, aby úver poskytol povinnému za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti povinného. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže v žiadnom prípade byť len všeobecný, nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru na výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon povolania, zamestnania resp. podnikateľská činnosť s uzatvorením konkrétnej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy skutočne konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Túto dôkaznú povinnosť si oprávnený nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi účastníkmi rovnaký vplyv ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol.

26. Odvolací súd poukazuje aj na právny názor vyslovený v uznesení Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18CoE/23/2019 zo dňa 26.8.2019: „V ohľade zdôvodnenia vzťahu medzi účastníkmi ako vzťahu spotrebiteľského je nutné uviesť, že preukázaním účelu poskytnutia úveru nemôže byť len všeobecný údaj v zmluve o poskytnutí úveru- „na výkon podnikania“, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku,

aký konkrétny súvis s predmetnou činnosťou odberateľa, teda povinného, vôbec uzavretie príslušnej zmluvy malo. Uvedené možno vyvodiť aj zo skutočností, že predmetná zmluva o úvere má povahu značne jednostranne adhéznej zmluvy obsahujúcej veľké množstvo ustanovení znevýhodňujúcich povinného, ktorej obsah rozhodne nenasvedčuje tomu, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Najmä ak uzatvoreniu samotnej zmluvy predchádzala žiadosť povinného o uzavretie jednoduchej pôžičky, v ktorej nebol definovaný účel použitia peňažných prostriedkov, teda povinný nežiadal uzatvoriť podnikateľský úver. Jej forma na predtlačenom formulári skôr svedčí o skutočnosti, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán. Nemožno teda opomenúť, že predmetná zmluva o úvere má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ spravidla jej obsah nemôže meniť vzhľadom na formulárovú predtlač. Zo žiadosti povinného o poskytnutie jednoduchej pôžičky a ani zo samotnej zmluvy o úvere nevyplýva či skutočne poskytnutý úver zodpovedá účelu podnikania povinného, a aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním, či predmetom podnikateľskej činnosti povinného vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Argumentácia oprávneného v tomto rozsahu je preto nedôvodná, ak navyše v prípade pochybností o tom, či ide, alebo nejde o zmluvu spotrebiteľskú, má dôkazné bremeno práve dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Súdného dvora EÚ z 3. septembra 2015 Vo veci C-110/14, Horatiu Ovidiu Costea proti SC Volksbank România SA, podľa ktorého „pojmem „spotrebiteľ“ v zmysle článku 2 písm. b) smernice 93/13 má objektívnu povahu a nezávisí od konkrétnych vedomostí, ktoré môže dotknutá osoba mať alebo od informácií, ktoré táto osoba skutočne má k dispozícii.“

27. Z formy a obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal veriteľ už pripravenú a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa povinného, pričom povinný obsah tejto zmluvy v časti zmluvných dojednaní žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť a ani neovplyvnil. Rozhodcovská doložka teda nesporne nebola individuálne dojednaná.

28. Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v uznesení sp. zn. I.ÚS 243/07 „Ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, je spravodlivé vykladať ich v prospech strany, ktorá zmluvu nenapísala.“

29. Odvolací súd nespochybňuje právne stanovisko, že zákon nevyklučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve bola platne so spotrebiteľom dojednaná rozhodcovská doložka. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy vo všeobecných podmienkach ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť.

30. Podľa dojednanej rozhodcovskej doložky sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej doložke, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd.

31. S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ustanovenia § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

32. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne aj súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo/146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský

súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.“ (Porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo/146/2011, 6Cdo/143/2011, 2Cdo/245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV.ÚS/55/2011, IV.ÚS/60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II.ÚS/2164/10 zo dňa 1.11.2011)

33. Odvolací súd nevidí žiadny dôvod na to, aby sa uvedené závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská doložka bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a oprávnený ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania.

34. Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní

35. Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka len demonštratívne menuje niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

36. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

37. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ustanovením § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 odsek 1 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov) akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

38. Rozhodcovská doložka uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (Porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo/9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (článok 3 Smernice Rady 93/13 EHS

o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu.

39. Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred nepriateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú nepriateľnosť miesta konania. (Pozri Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom)

40. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú. (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-243/08 Pannon)

41. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie oprávneného za dôvodné, a preto uznesenie ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

42. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému povinnému a súdному exekútorovi žiadne trovy nevznikli.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).